

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku

---

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz innych ustaw
Dz. U. 2023, poz.1606

Standard 1.

Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku ustanowiła i wprowadziła w życie Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i zapewnienia im bezpieczeństwa.

1. Szkoła ustanowiła **Standardy ochrony małoletnich**, zwane dalej **Standardami**, w których zostały zapisane zasady mające zapewnić dzieciom ochronę przed krzywdzeniem.
2. Standardy **obowiązują wszystkich** członków personelu placówki.
3. Standardy obejmują następujące zagadnienia:
  - **zasady zapewniające bezpieczne relacje** między dziećmi a personelem, w szczególności zachowania niedozwolone wobec dzieci i młodzieży;
  - **procedury interwencji**, które określają, jakie działania należy podjąć, jeśli pojawią się sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka lub na zagrożenie jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny lub personelu placówki;
  - **procedury i osoby odpowiedzialne do składania zawiadomień** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego;
  - **zasady ustalania planu wsparcia** małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
  - **zasady korzystania** z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
  - **procedury** ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami oraz utrwalonymi w innej formie wraz z wyznaczeniem **osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo sieci komputerowej** w placówce.
4. Dyrekcja placówki wyznaczyła **osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów ochrony małoletnich**.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Dokument Standardów ochrony małoletnich jest ustanowiony w placówce.*

Standard 2.

Placówka monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci

1. W zasadach rekrutacji i zatrudniania pracowników w Szkole przewidziany jest obowiązek składania przez pracownika **oświadczenia** o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozd. XXV k.k.) oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.
2. W przypadkach podejrzeń zagrożenia bezpieczeństwa lub krzywdzenia dziecka ze strony pracowników Szkoły zawsze podejmowane są działania określone w Standardach.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Oświadczenie dyrektora szkoły o złożeniu oświadczeń przez pracowników placówki.*

Standard 3.

Szkoła zapewnia swoim pracownikom edukację w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

1. Rozpoczynając pracę w Szkole, wszyscy członkowie personelu zapoznają się, co potwierdzają podpisem, z **obowiązującymi w Szkole Standardami**.
2. Wszyscy członkowie personelu Szkoły są przeszkoleni w zakresie **rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i właściwego reagowania** na nie. O formie szkolenia decyduje dyrektor Szkoły (e-learning, szkolenie wewnętrzne, szkolenie zewnętrzne).
3. Specjaliści i nauczyciele mają wiedzę w zakresie **metod i narzędzi edukacji dzieci** nt. unikania zagrożeń przemocą, w tym w Internecie.
4. Specjaliści i nauczyciele mają wiedzę w zakresie **metod i narzędzi edukacji rodziców** na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem oraz ochrony dzieci przed zagrożeniami w Internecie. Przekazują tę wiedzę rodzicom podczas zebrań z rodzicami, konsultacji oraz drogą elektroniczną przez dziennik.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni i posiadają niezbędną wiedzę w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, reagowania na nie. Znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce.*
2. *Specjaliści i nauczyciele znają metody i narzędzia edukacji dzieci, dysponują scenariuszami zajęć, materiałami edukacyjnymi dla dzieci z różnych grup wiekowych.*
3. *Specjaliści i nauczyciele znają metody i narzędzia edukacji rodziców. Dysponują scenariuszami zajęć, materiałami edukacyjnymi dla rodziców.*
4. *Rodzicom została przekazana wiedza w zakresie ochrony dzieci przed przemocą, przed zagrożeniami w Internecie.*
5. *Rodzice znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Szkole.*

Standard 4.

Szkoła oferuje dzieciom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem

1. W Szkole organizowane są **zajęcia edukacyjne dla dzieci** w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed przemocą, w tym w Internecie.
2. W Szkole dostępne są **materiały edukacyjne dla dzieci** w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą, w tym w Internecie.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W każdej klasie zostały przeprowadzone zajęcia dotyczące ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz unikania zagrożeń w Internecie - w wymiarze co najmniej godziny lekcyjnej.
2. W szkole, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszono są informacje na temat praw dziecka, zasad ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, zasad bezpieczeństwa w Internecie.
3. Specjaliści dysponują materiałami edukacyjnymi dla dzieci (ulotki, broszury, książki). Nauczyciele i dzieci są poinformowani o dostępności tych materiałów.
4. Dzieci znają Standardy ochrony małoletnich (treści ich dotyczące).

Standard 5.

Szkoła zapewnia dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach krzywdzenia dziecka lub zagrożenia dziecka przemocą czy wykorzystywaniem.

1. Pracownicy Szkoły i rodzice mają łatwy dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci i zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach.
2. Dzieci otrzymują informacje do kogo i gdzie mogą się zwrócić o pomoc i radę w wypadku krzywdzenia, wykorzystywania. W szczególności powszechnie dostępna jest informacja o anonimowych telefonach zaufania dla dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dostępność informacji w pokoju nauczycielskim, w gabinetach specjalistów oraz na stronie internetowej Szkoły.
2. W szkole, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszono są informacje dotyczące numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży, informacje, jak szukać pomocy w przypadku krzywdzenia.

Standard 6.

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi Standardami.

1. Przyjęte Standardy są monitorowane i weryfikowane - przynajmniej raz na dwa lata.
2. Wyznaczone są osoby odpowiedzialne za monitoring i weryfikację Standardów.
3. W ramach monitoringu Standardów osoby odpowiedzialne w placówce konsultują się z dziećmi i z ich rodzicami/opiekunami.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Co dwa lata opracowane jest sprawozdanie z realizacji Standardów ochrony małoletnich.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM PRZEZ DOROSŁYCH I ZAPEWNIENIA IM BEZPIECZEŃSTWA

Preambuła

Zasadą obowiązującą pracowników Szkoły Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku, zwanej dalej Placówką jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Pracownik Szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

1. **Szkoła** – Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku.
2. **Pracownikiem Szkoły** jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku.
3. **Dzieckiem** w świetle polskiego prawa jest każda istota ludzka do osiągnięcia pełnoletności (tj. do ukończenia 18 roku życia).
4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu (w tym rodzina zastępcza).
5. **Inna osoba** - osoba nie będąca pracownikiem Szkoły, ani opiekunem dziecka np. wolontariusz, osoba z zewnątrz prowadząca zajęcia z uczniami.
6. **Wyrażenie zgody** przez opiekuna dziecka rozumie się jako zgodę co najmniej jednego z opiekunów. W przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.
7. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym:
  - 1) pracownika Szkoły,
  - 2) jego opiekunów,
  - 3) innego ucznia,
  - 4) inną osobę.

Krzywdzeniem jest:

Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub bezpośrednia groźba zastosowania przemocy fizycznej. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

Przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Przemoc seksualna – to angażowanie dziecka w każdy rodzaj zachowania skutkującego niechcianym kontaktem w sferze seksualnej. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm, sexting). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego.

8. **Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich**, zwane dalej Standardami - wyznaczony przez dyrektora pracownik sprawujący nadzór nad ich realizacją.

9. **Osoba odpowiedzialna za Internet** to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.

10. **Danymi osobowymi dziecka** jest każda informacja umożliwiająca identyfikację dziecka.

11. **Zespół interdyscyplinarny** - to zespół powoływany przez władze samorządowe (wójta gminy) w ramach realizowania przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Szkoły przekazują informacje wychowawcy klasy, który podejmuje rozmowę z rodzicami, udzielając jednocześnie informacji na temat możliwości wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

3. Wychowawcy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku

§ 3.

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi, Dyrektor uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone

w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja ds. Przeciwdziałania Wykorzystaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada Dyrektorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz przedkłada Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci. Wzór oświadczenia zawiera załącznik nr 1.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa posiadanego obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2, Dyrektor załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

5. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1–4, nie jest wymagane wobec rodzica/opiekuna prawnego przed dopuszczeniem do działalności związanej z edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi pod warunkiem akceptacji takiej działalności przez pozostałych rodziców/opiekunów prawnych dzieci, wobec których działalność ta będzie wykonywana (dotyczy to np. sprawowania opieki przez rodzica/opiekuna prawnego jednego z dzieci podczas wyjazdów/wycieczek oraz organizacji doraźnych zajęć prowadzonych przez rodzica/opiekuna prawnego w obecności nauczyciela).

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między dziećmi a personelem szkoły

§ 4.

1. Personel Szkoły, czyli **każdy pracownik Szkoły zobowiązany jest do przestrzegania** następujących **zasad**:

a) szanuje godność ucznia jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy,

b) pamięta, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, szanuje ich prawa oraz wspomaga w procesie wychowania,

c) traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby i wspomagać jego możliwości,

d) poprzez działania pedagogiczne i własną postawę, wspomaga ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia oraz czyni go współuczestnikiem i współtwórcą tego procesu,

e) wychowuje ucznia w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów,

f) uczy zasad kultury osobistej oraz wpływa na kształtowanie postaw prorodzinnych ucznia,

g) wychowuje swoich uczniów w duchu współdziałania i współzycia w grupie, ucząc jednocześnie poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa.

3. Stosunek pracowników do ucznia cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.

4. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.

5. **W zakresie komunikacji** z dziećmi należy:

- 1) zachować cierpliwość i szacunek,
- 2) słuchać dzieci uważnie i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji,
- 3) nie wolno zawstyżać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka,
- 4) nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci,
- 5) nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci; obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej oraz o postępach w nauce,
- 6) podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je o tym poinformować,
- 7) szanować prawo dziecka do prywatności; jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy mu to jak najszybciej wyjaśnić,
- 8) nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

6. **Działania z dziećmi:**

- 1) Nie wolno faworyzować dzieci.
- 2) Nie wolno utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych; dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- 3) Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, drobnych upominków.
- 4) Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka; nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

7. **W zakresie kontaktu fizycznego z dziećmi:**

- 1) Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.

- 2) Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- 3) Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
- 4) Nie należy angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy zabawy fizyczne o przemocowym charakterze.
- 5) Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 6) W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne.

Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Należy również uwzględnić konieczność kontaktu fizycznego związaną z prowadzeniem zajęć edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem działań praktycznych (pomoc w wykonaniu ćwiczenia, udzielanie instrukcji i wskazówek np. podczas zajęć wychowania fizycznego, EdB i innych).

Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy się kierować zawsze profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

8. Kontakty pracowników szkoły z dziećmi poza godzinami pracy:

- 1) Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy; obejmuje to także indywidualne kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- 2) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi poza godzinami pracy są kanały służbowe (dziennik elektroniczny, szkolne konto Teams).
- 3) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- 4) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych małoletniego oraz jego wizerunku

§ 5.

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku

z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- 1) pracownik Szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
- 2) dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) pracownik Szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

2. Pracownik Szkoły może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

3. Pracownik Szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów.

§ 6.

1. Pracownicy Szkoły uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia.

2. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego oraz dyrektora Szkoły.

3. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik Szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.

4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza rozumianych jako tzw. ujęcie sytuacyjne, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

5. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna ucznia, która wyrażana jest corocznie z początkiem roku szkolnego na odrębnym dokumencie.

Rozdział VI

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 7.

1. 1. Dyrektor szkoły **powołuje koordynatora** do spraw podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dzieci.

2. Funkcję koordynatora pełni w Szkole **psycholog szkolny**.

3. **Pracownik**, po zidentyfikowaniu ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez innego pracownika, innego dorosłego, rodziców lub opiekunów ucznia, innego małoletniego lub pozyskaniu

takiej informacji od innych osób, rodziców lub opiekunów, w tym rodziców lub opiekunów małoletniego, niezwłocznie interweniuje, następnie informuje o tym dyrektora szkoły, koordynatora i wychowawcę oddziału oraz **sporządza notatkę służbową**. Wzór notatki służbowej zawiera załącznik nr 2.

4. W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego, w każdym z opisanych poniżej przypadków, koordynator, dyrektor lub pracownik Szkoły podejmuje działania zmierzające do **odizolowania małoletniego od osoby krzywdzącej/podejrzananej o krzywdzenie**.

5. W każdym z opisanych niżej przypadków **małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem** psychologa, wychowawcy oddziału i innych specjalistów wg potrzeb.

6. Koordynator **zawiadamia rodziców** lub opiekunów o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.

7. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie **informuje odpowiednie służby** (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998/997, a następnie informuje koordynatora i dyrektora szkoły.

8. Szkoła **obejmuje małoletniego i jego rodziców lub opiekunów pomocą psychologiczno-pedagogiczną**.

9. Z każdej podjętej interwencji **osoba wskazana w procedurach wypełnia KARTĘ INTERWENCJI w przypadku stwierdzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich** zgodnie ze wzorem w załączniku nr 3. Kartę załącza się do indywidualnej teczki dziecka, znajdującej się u pedagoga szkolnego.

10. **Wszyscy pracownicy Szkoły** i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są **zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy**, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 8.

W przypadku **krzywdzenia dziecka na terenie Szkoły przez pracownika Szkoły lub inną osobę**:

1. **Dyrektor w obecności koordynatora**, a w razie jego nieobecności - pedagoga szkolnego, w celu wyjaśnienia prawdziwości zgłoszenia **przeprowadza rozmowy**:

- 1) z dzieckiem,
- 2) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
- 3) z podejrzanym o krzywdzenie.

2. Na podstawie zebranych informacji **Dyrektor wraz z koordynatorem** wypełnia **Kartę interwencji**, która zawiera wskazania dotyczące:

- 1) działań, jakie szkoła podejmuje na rzecz dziecka, w celu zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
- 2) zdyscyplinowanie krzywdzącego; w przypadku pracownika pedagogicznego konsekwencje wynikają z przepisów Karty Nauczyciela, w przypadku pracownika obsługi z Kodeksu Pracy,

do zawiadomienia policji o popełnieniu przestępstwa włącznie. Jeśli krzywdzącym jest inna osoba, należy wówczas zawiadomić policję – nr tel. 112 lub 997;

- 3) wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku;
- 4) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 9.

W przypadku podejrzenia **krzywdzenia dziecka przez rodzica/prawnego opiekuna**:

1. **Dyrektor w obecności koordynatora**, a w razie jego nieobecności - pedagoga szkolnego, w celu wyjaśnienia prawdziwości zgłoszenia **przeprowadza rozmowy**:

- 1) z dzieckiem,
- 2) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
- 3) z rodzicem/prawnym opiekunem niekrzywdzącym dziecka,
- 4) podejrzanym o krzywdzenie.

3. Na podstawie zebranych informacji **koordynator wraz z wychowawcą** wypełnia **Kartę interwencji**, która zawiera wskazania dotyczące:

1) działań, jakie szkoła podejmuje w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji:

a) w przypadku doświadczenia przez dziecko przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożenia jego życia:

- 1) zadbanie o bezpieczeństwo dziecka i odseparowanie je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
- 2) zawiadomienie policji lub prokuratury.

b) w przypadku doświadczenia przez dziecko zaniedbania ze strony rodzica:

- 1) zadbanie o bezpieczeństwo dziecka,
- 2) rozmowa z rodzicem/opiekunem i powiadomienie o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
- 3) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadomienie GOPS i sądu rodzinnego.

c) w przypadku, gdy dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) **lub innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- 1) zadbanie o bezpieczeństwo dziecka,
- 2) przeprowadzenie rozmowy z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie i powiadomienie o możliwości wsparcia psychologicznego,
- 3) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy złożenie do sądu rodzinnego wniosku o wgląd w sytuację rodziny

2) wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku,

3) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 10.

1. **W przypadkach bardziej skomplikowanych** (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) **Dyrektor powołuje zespół interwencyjny**, w skład którego wchodzi: koordynator, pedagog szkolny, wychowawca dziecka, przedstawiciel dyrekcji szkoły, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej określani jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza **Plan pomocy dziecku**, spełniający wymogi określone w § 8.2 Standardów zgodnie ze wzorem zawartym w **załączniku nr 4**.
3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne.
3. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.
4. Ze spotkania sporządza się **protokół**.

§ 11.

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez koordynatora opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Wychowawca klasy monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutków względem dziecka.
3. Koordynator informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji: prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji.
4. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga/psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
5. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
6. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 12.

W przypadku podejrzenia **krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią**, czyli taką, która nie ukończyła 18. roku życia (przemoc rówieśnicza):

1. W przypadku **doświadczenia przez dziecko ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożenia jego życia**:
  - 1) Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą są zobowiązani **zadbać o bezpieczeństwo dziecka** i w miarę możliwości odseparować je od osoby podejrzonej o krzywdzenie.
  - 2) **Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą przeprowadzają rozmowy:**

- a) z dzieckiem
- b) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
- c) podejrzanym o krzywdzenie.

3) Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą **przeprowadzają rozmowę z rodzicami/opiekunami** dzieci uwikłanych w przemoc.

4) Psycholog/pedagog szkolny z wychowawcą wypełniają **Kartę interwencji**, która zawiera wskazania dotyczące:

- a) działań, jakie szkoła podejmuje w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji; Dyrektor Szkoły powiadamia najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
- b) wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku.

2. W przypadku, gdy **dziecko doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) **lub innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

1) Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą są zobowiązani **zadbać o bezpieczeństwo dziecka** i w miarę możliwości odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie.

2) **Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą przeprowadzają rozmowy z:**

- a) z dzieckiem
- b) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
- c) podejrzanym o krzywdzenie.

3) Psycholog lub pedagog szkolny z wychowawcą **przeprowadzają rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego** oraz sporządzają **notatkę ze spotkania** uwzględniającą działania naprawcze.

4) W przypadku powtarzającej się przemocy Dyrektor Szkoły powiadamia sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny dziecka krzywdzącego.

Rozdział VII

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, w szczególności zachowania niedozwolone

§ 13.

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest **działanie z szacunkiem**, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.

2. Uczniowie powinni **powstrzymać się od używania przemocy**, znęcania się nad uczniami słabszymi, używania wulgarnego, obraźliwego języka.

3. Uczniom **nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać**. Nie wolno krzywić na innych małoletnich.

4. Uczniowie powinni **szanować prawo innych uczniów do prywatności**.
5. Uczniom **nie wolno zachowywać się wobec innych uczniów w sposób niestosowny**. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Uczniom **nie wolno utrwałać wizerunku innych uczniów** (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.
7. Uczniom **nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, a także używać ich.
8. W sytuacji gdy uczeń jest agresywny, należy zastosować działania opisane w obowiązujących w szkole *„Szkolnych procedurach zachowania bezpieczeństwa, postępowania zapobiegawczego i interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych oraz nadzwyczajnych”*.

Rozdział VIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz procedury ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.

§ 14.

1. Na terenie szkoły **zabrania się korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych służących do przekazu informacji** podczas zajęć edukacyjnych i uroczystości szkolnych. Uczeń zobowiązany jest do wyłączenia/wyciszenia i schowania telefonu komórkowego.
2. **Dopuszcza się używanie urządzeń wskazanych wyżej na zajęciach edukacyjnych**, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania, za zgodą prowadzącego zajęcia.
3. Dozwolone jest użycie telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.
4. W razie niedozwolonego używania telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych przez uczniów mogą być zastosowane kary zgodnie ze statutem.
5. **W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy**, pracownicy niezwłocznie reagują wg następujących zasad:
  - 1) uczniowi natychmiast udzielana jest niezbędna pomoc,
  - 2) problem zgłoszony zostaje wychowawcy, koordynatorowi, rodzicom lub opiekunom oraz dyrektorowi Szkoły,
  - 3) po ocenie sytuacji przez koordynatora i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba, powiadamiane są organy zewnętrzne (pomoc społeczna, policja, sąd rodzinny),
  - 4) sporządzany jest protokół interwencji zgodnie z wzorem w **załączniku nr 5**,

- 5) zespół nauczycieli i specjalistów udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącemu sprawcą) we współpracy z rodzicami lub opiekunami oraz wg potrzeb z instytucjami zewnętrznymi,
- 6) w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub opiekunów małoletniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, koordynator i dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców lub opiekunów, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny).

§ 15.

1. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować **działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści**, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i zadbać o rozwiązania techniczne zabezpieczające przed dostępem uczniów do treści dla nich nieprzeznaczonych (np. oprogramowanie zabezpieczające, narzędzia filtrujące).
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu dopuszczony jest pod nadzorem i za zgodą nauczyciela.
3. Obowiązkiem nauczyciela jest dbałość o bezpieczne korzystanie dziecka z Sieci.
4. Szkoła prowadzi działania profilaktyczne zwiększające świadomość w zakresie bezpieczeństwa w Sieci.

§ 16.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, by na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły funkcjonowały następujące elementy zabezpieczeń:
  - a) filtrowanie treści (na poziomie komputera lub dostawcy),
  - b) oprogramowanie antywirusowe,
  - c) firewall.
2. Obowiązkiem Szkoły jest utrzymanie aktualności rozwiązań zapewniających kontrolę treści.
3. W przypadku stwierdzenia, że uczeń korzysta z niebezpiecznych treści bądź uczestniczy w ich rozpowszechnianiu, informacje o takim incydencie przekazuje wychowawcy klasy.
4. Jeżeli w wyniku rozmowy wychowawca uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale III niniejszych Standardów.

Rozdział IX

Zasady ustalania Planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia

§ 17.

1. Etapy postępowania:
  - a) rozpoznanie sygnałów, które mogą wskazywać na krzywdzenie dziecka,
  - b) sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji,
  - c) analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka,
  - d) zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka.

2. Szczegółowe zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia zawiera załącznik nr 6.

Rozdział X

Procedury określające zakładanie „Niebieskiej karty”

§ 18.

1. Głównym celem „Niebieskich Kart” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez Szkołę, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. Realizację procedury „Niebieskiej karty” może podjąć: **Dyrektor, nauczyciel-wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny**. Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”.
3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się **w obecności rodzica/opiekuna prawnego**. Jeżeli osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie wobec dziecka, jest któraś z tych osób, to działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności osoby mu najbliższej i pełnoletniej oraz – w miarę możliwości – **w obecności psychologa**.
4. Formularz powinien być wypełniony podczas rozmowy z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.
5. Osoba wszczynająca procedurę **przekazuje formularz „Niebieska Karta – A” w ciągu 7 dni przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego**.

Rozdział XI

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

§ 19.

1. Powiadomienia należy dokonać **drogą pisemną**. Do policji lub prokuratury złożone zostaje zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w krótkiej i jasnej formie. Do złożenia zawiadomienia wystarczy **tzw. wiarygodna wiadomość**, a nie pewność popełnienia przestępstwa.
2. Zawiadomienie należy złożyć **do instytucji właściwej** ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
3. Zawiadomienie składa **dyrektor szkoły lub wyznaczony przez niego pracownik**. Jeżeli dyrektor szkoły odmawia złożenia zawiadomienia, powinien je złożyć pracownik szkoły bezpośrednio zaangażowany w sprawę.
4. Złożenie zawiadomienia **nie jest uwarunkowane zgodą rodziców/opiekunów prawnych** małoletniego pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach szkoły zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.
5. Prokuratura ma obowiązek zawiadomić o wszczęciu, odmowie wszczęcia albo o umorzeniu śledztwa szkołę, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie.
6. Jeśli szkoła nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa, może wnieść **zażalenie do prokuratury** na beczynność organu.

7. Na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa przysługuje **zażalenie**, które należy złożyć w ciągu 7 dni od otrzymania postanowienia do wydziału karnego sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.

Rozdział XII

Zawiadomienie sądu opiekuńczego

§ 20.

1. Wniosek należy złożyć **do sądu rodzinnego i nieletnich** właściwego ze względu na miejsce faktycznego pobytu dziecka.

1. Wniosek o wgląd w sytuację rodziny **może złożyć każdy**, kto uważa, że dobro dziecka w rodzinie jest zagrożone.

2. We wniosku należy podać imię, nazwisko i adres dziecka. We wniosku należy uwzględnić opis sytuacji dziecka, ocenę tej sytuacji, propozycję rozwiązania tej sytuacji lub propozycję działań, jakie może podjąć szkoła, a na które nie zgadzają się rodzice/opiekunowie prawni. Wzór wniosku o wgląd w sytuację rodziny zawiera **załącznik nr 7**.

Rozdział XIII

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

§ 21.

1. Dyrektor wyznacza **osoby odpowiedzialne za monitorowanie** realizacji Standardów ochrony małoletnich.

2. Osoby, o których mowa w punkcie 1, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały ich naruszenia oraz za proponowanie zmian w Standardach.

3. Osoby, o których mowa w punkcie 1, przeprowadzają wśród pracowników szkoły, raz na rok **ankietę monitorującą** poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi **załącznik nr 8** do niniejszych Standardów.

4. Pracownicy szkoły mogą proponować **zmiany w Standardach** oraz wskazywać ich naruszenia w Szkole.

5. Osoby, o których mowa w pkt. 1. sporządzają **raport z monitoringu**, który następnie przekazują dyrektorowi / radzie pedagogicznej.

6. Dyrektor/ rada pedagogiczna wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom oraz opiekunom dzieci ich nowe brzmienie.

Rozdział XIV

Zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do jej zaznajomienia i stosowania

§ 22.

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów ochrony małoletnich są **udostępniane personelowi, małoletnim i ich opiekunom na żądanie**.

2. Ww. dokumenty udostępnione są również **na stronie internetowej szkoły** pod adresem www.spczerwonak.pl.
3. Każdy nowozatrudniony pracownik ma **obowiązek zapoznać** się z obowiązującymi w szkole Standardami ochrony małoletnich po zawarciu umowy o pracę. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 9.
4. Rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są ze Standardami ochrony małoletnich **każdorazowo na początku roku szkolnego** za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
5. **Pracownicy szkoły potwierdzają** zapoznanie się ze ww. dokumentami swoim **podpisem** na liście dołączonej do zarządzenia wydanego w tej sprawie przez dyrektora szkoły.

Rozdział XV

Przepisy końcowe

§ 23.

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie **z dniem ich ogłoszenia**.
2. **Ogłoszenie** następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez dziennik elektroniczny oraz zamieszczenie dokumentu na stronie internetowej szkoły, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.
3. **Za przygotowanie pracowników** do stosowania standardów jest **odpowiedzialny psycholog szkolny**.
4. **Za przyjmowanie zgłoszeń** o zdarzeniach zagrażających uczniowi/dziecku **odpowiedzialni są: dyrektor szkoły, psycholog i pedagog szkolny**.
5. Ujawnione lub zgłoszone incydenty lub zdarzenia zagrażające dobru ucznia/dziecka **przechowywane są w szkole w gabinecie pedagoga szkolnego**, w segregatorze, w zamkniętej szafie.

ZAŁĄCZNIK NR 1

..... miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE
O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY MAŁOLETNIICH**

Ja, ... nr PESEL.....
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony małoletnich obowiązującymi w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Czerwonaku i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

ZAŁĄCZNIK NR 2

Miejscowość, data

Notatka służbowa

1. W dniu ..... o godz. ....miała miejsce sytuacja (opis sytuacji/zdarzenia, fakty, sprawcy, poszkodowani):

.....
.....
.....
.....
.....

2. W związku z zaistnieniem powyższej sytuacji (opis, co zrobiono, kogo powiadomiono, inne działania):

.....
.....
.....
.....
.....

3. Świadkiem/ami sytuacji/zdarzenia był/a/li (wymienić: imię, nazwisko, klasa, itd.):

.....
.....
.....

Data sporządzenia notatki .....

Notatkę sporządził/a:

.....

ZAŁĄCZNIK NR 3

**KARTA INTERWENCJI W PRZYPADKU STWIERDZENIA PODEJRZENIA
KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH**

Data i miejsce sporządzenia dokumentu:	
Imię i nazwisko dziecka:	
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzeniu małoletniego:	
Data podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego oraz miejsce zdarzenia:	
Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego:	
Opis przyczyny interwencji (na podstawie informacji pozyskanych od osoby pokrzywdzonej)	
Wyjaśnienia osoby podejrzanej o krzywdzenie:	
Osoby i instytucje, które zostały powiadomione, w tym formy interwencji, m.in.: powiadomienie pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego, uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” a w przypadku pracownika lub innej osoby – opis postępowania wynikającego z przepisów Karty Nauczyciela lub Kodeksu pracy.	
Opis udzielonej pomocy – działania, jakie szkoła podjęła na rzecz dziecka w celu zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa; informacje o ewentualnym powiadomieniu pogotowia, policji, stwierdzeniu konieczności badania lekarskiego:	
Plan wsparcia ucznia - zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna (małoletniemu, jego rodzicom lub opiekunom, innym uczniom – jeżeli byli np. świadkami lub sprawcami incydentu) zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, a także informacja o zgodzie rodziców lub opiekunów na udzielanie ww. form pomocy małoletniemu oraz ewentualne działania w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub opiekunów:	
Informacja ze spotkania z rodzicami lub opiekunami dziecka	

Data	Opis spotkania
Informacja na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez szkołę oraz działań rodziców	

.....

czytelne podpisy osób sporządzających kartę interwencji

ZALĄCZNIK NR 4

PLAN POMOCY DZIECKU

Data i miejsce sporządzenia dokumentu:	
Imię i nazwisko dziecka:	
Opis sytuacji domowej, szkolnej ucznia (jego funkcjonowania w szkole, grupie rówieśniczej)	
Rozpoznane potrzeby rozwojowe i edukacyjne:	
Cele wsparcia/pomocy:	
Działania służące osiągnięciu celów:	
Osoba odpowiedzialna za wdrożenie i monitorowanie realizacji planu:	

Podpisy osób sporządzających plan:

.....
.....
.....
.....

ZAŁĄCZNIK NR 5

PROTOKÓŁ INTERWENCJI W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY

Data sporządzenia dokumentu:	
Data przyjęcia zgłoszenia:	
Osoby uczestniczące:	
Opis przebiegu zdarzenia:	
Zabezpieczone dowody:	
Zastosowane środki wychowawcze, dyscyplinarne, rekomendacje	
Plan monitoringu zdarzenia:	
Osoba odpowiedzialna za realizację planu monitoringu:	
Załączniki:	
Przykładowe załączniki: 1. Notatki z rozmów z uczestnikami zdarzenia. 2. Zrzuty ekranu z dn. ... 3. Treść korespondencji SMS/e-mail. 4. Kopia wniosków/zgłoszeń do sądu rodzinnego/policji.	

Opracowanie dokumentacji – zespół w składzie:

.....
.....
.....

ZAŁĄCZNIK NR 6

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Rozpoznanie sygnałów

Na pierwszym etapie potrzebna jest przede wszystkim wiedza o problemie krzywdzenia dziecka, która pomaga w zauważeniu i prawidłowym rozpoznaniu sygnałów.

Potrzebna jest też oczywiście odpowiednia postawa – odpowiedzialność za powierzone dzieci i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.

2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji

W przypadku dostrzeżenia sygnałów przez szkołę należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników oraz zawarte w dokumentacji.

- Pedagog szkolny/psycholog :
  - zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy dziecku w szkole,
  - współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sadowym, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym.
- Nauczyciel wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna, higienistka – mogą zauważyć ślady pobicia dziecka, niechęć dziecka do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
- Wychowawcy i nauczyciele mogą zauważyć zaburzone zachowanie dziecka, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są też świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec dziecka na terenie placówki.
- Dokumentacja szkolna – istotne są informacje o nieobecnościach dziecka, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu dziecka.
- Nawiązanie kontaktu z pracownikami innych służb i instytucji zajmujących się danym dzieckiem i jego rodziną. Może się okazać, że oni także dostrzegli sygnały krzywdzenia, mogą też podjąć działania w kierunku sprawdzenia informacji, które posiadamy.
- Jeżeli dziecko korzysta z pomocy w placówce wsparcia dziennego (świetlica, ognisko wychowawcze itp.), warto nawiązać kontakt z pracującymi tam osobami. One także mogą pomóc w ustaleniu, czy dziecko jest krzywdzone.

3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł

W zweryfikowaniu podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, zbiera się informacje pochodzące od różnych osób z jego otoczenia:

- innych dzieci z tej samej rodziny,
- rodziców dziecka,
- innych osób z rodziny,
- osób z dalszego otoczenia (np. sąsiadów, znajomych).

Jeśli do szkoły uczęszczają inne dzieci z danej rodziny, warto porozmawiać z ich nauczycielami. Jest bardzo prawdopodobne, że one również są krzywdzone i w jakiś sposób to sygnalizują.

Przy ocenie prawdziwości sygnałów przyjmujemy zasadę, że jeżeli są one potwierdzone z kilku źródeł, wzrasta prawdopodobieństwo krzywdzenia.

4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka

Po zebraniu wszystkich dostępnych informacji konieczna jest ich analiza, aby uzyskać obraz sytuacji dziecka, ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka. Trzeba znaleźć odpowiedzi na poniższe pytania:

- Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto jeszcze może mieć informacje o sytuacji dziecka?
- Kto krzywdzi dziecko?
- W jaki sposób?
- Czy doszło do naruszenia prawa (to ważne, ponieważ Kodeks karny i ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakładają na instytucje obowiązek zawiadamiania o przestępstwach popełnionych na szkodę dzieci)?
- W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) dziecka?
- Kto może być sojusznikiem dziecka w rodzinie?

5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka

W rodzinie, która krzywdzi dziecko, działają silne mechanizmy zaprzeczania, co sprawia, że nie widzi ona problemu i odrzuca pomoc. Celem interwencji jest przełamanie mechanizmów obronnych, pokazanie rodzinie prawdy o jej sytuacji i stworzenie warunków do korzystania ze specjalistycznej pomocy.

Podjęciem interwencji, należy brać pod uwagę dynamikę systemu rodzinnego, a także rodzaj problemów, które uszkadzają jej funkcjonowanie. Każde działanie adresowane do jednej z osób w rodzinie może wpłynąć na zmianę w całym systemie, a tym samym na sytuację i bezpieczeństwo dziecka.

Najskuteczniejsze może być oddziaływanie na cały system (spotkania z wszystkimi członkami rodziny), jednak w przypadku rodzin dotkniętych alkoholizmem, kazirodztwem lub przemocą najczęściej nie jest to możliwe, szczególnie w pierwszej fazie pracy z rodziną. Dlatego konieczne jest oddziaływanie na każdą z osób osobno.

Z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dziecka niezwykle ważne jest znalezienie w rodzinie sojusznika, który będzie ochraniać dziecko „od wewnątrz” w czasie prowadzenia działań interwencyjnych. Użyteczne jest tu dokonanie rozróżnienia pomiędzy rodzicem, który krzywdzi dziecko w sposób aktywny, stosując wobec niego przemoc, a tzw. rodzicem „niekrzywdzącym”, który jest biernym świadkiem przemocy wobec dziecka, a czasami sam także jest ofiarą. Optymalny model interwencji polega na pozyskaniu do współpracy rodzica „niekrzywdzącego” jako sojusznika dziecka, podjęcie razem z nim działań skierowanych na powstrzymanie sprawcy przemocy i jednoczesne objęcie samego dziecka konieczną pomocą z zewnątrz. Model ten dotyczy sytuacji, w której krzywdzenie przybiera charakter przemocy.

W sytuacji, w której oboje rodzice krzywdzą aktywnie swoje dziecko, trzeba od razu (równolegle z rozmowami interwencyjnymi z rodzicami) podejmować działania prawne – zawiadamiac prokuraturę/policję/wszczać Procedurę Niebieskiej Karty.

Planując interwencję, stawiamy sobie pytanie, jakie działania należy podjąć, żeby:

- zapewnić dziecku bezpieczeństwo,
- wzbudzić motywację rodziny do rozwiązywania jej problemów i dokonania zmiany.

6. Działania prawne

Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.

Kto powinien realizować te działania?

- Interwencję powinna zainicjować osoba (instytucja), która rozpoznała sygnały krzywdzenia dziecka.
- W poważniejszych przypadkach krzywdzenia dziecka konieczna jest współpraca interdyscyplinarna, w którą powinni być zaangażowani pracownicy różnych instytucji zajmujący się daną rodziną. W takiej sytuacji istotne jest, aby opracować wspólny plan działania oraz zdecydować, kto będzie koordynował i monitorował przebieg interwencji.
- Sama interwencja, szczególnie jeżeli ogranicza się ona do działań prawnych, nie wystarczy, aby rozwiązać problemy rodziny. Konieczna jest pomoc, często długofalowa, i monitorowanie zmieniającej się sytuacji w rodzinie.

ZALĄCZNIK NR 7

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny¹

miejsce, data

Sąd Rejonowy² w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

adres sądu

Wnioskodawca: imię i nazwisko osoby zgłaszającej

adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania: imiona i nazwiska rodziców

adres zamieszkania rodziny

rodzice małoletniego: imię i nazwisko dziecka

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego ..... (*imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania*) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

podpis składającego wniosek

---

¹ Złożenie wniosku jest wolne od opłat

² Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.

ZALĄCZNIK NR 8

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA

PYTANIA	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2. Czy znasz treść Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
5a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)		
6. Czy znasz metody i narzędzia edukacji dzieci i rodziców w zakresie przeciwdziałania ich krzywdzeniu?		
7. Czy masz dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się pomocą i ochroną dzieci ?		
8. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich? (odpowieź opisowa)		

ZALĄCZNIK NR 9

Oświadczenie pracownika Szkoły

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w ..... i przyjmuję ją do realizacji.

Data.....

Podpis pracownika.....

Przykład

**WSKAŹNIKI DO OCENY WDROŻENIA I STOSOWANIA STANDARDÓW
OCHRONY MAŁOLETNIICH**

L.p.	WSKAŹNIK	DATA WYKONANIA Dokument potwierdzający	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
1.	Opracowanie Standardów Ochrony małoletnich i ich przyjęcie na radzie pedagogicznej.		
2.	Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni i posiadają niezbędną wiedzę w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, reagowania na nie. Znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce -potwierdzenie podpisem.		
3.	Rodzicom została przekazana wiedza w zakresie ochrony dzieci przed przemocą, przed zagrożeniami w Internecie.		
4.	Rodzice znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce.		
5.	Dzieci znają Standardy ochrony małoletnich (treści ich dotyczące).		
6.	W każdej klasie/grupie zostały przeprowadzone takie zajęcia nt.(1) ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem. (2) unikania zagrożeń w Internecie - w wymiarze co najmniej godziny lekcyjnej.		
7.	W placówce, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszane są informacje nt. (1) praw dziecka, (2) zasad ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, (3) zasad bezpieczeństwa w Internecie.		
8.	W placówce, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszane są (1) informacje nt. numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla		

	dzieci i młodzieży, (2) informacje, jak szukać pomocy w przypadku krzywdzenia.		
9.	Zapewniony jest dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci w pokoju nauczycielskim, w gabinetach specjalistów oraz na stronie internetowej szkoły.		
10.	Złożone przez nowych pracowników oświadczenia o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozd. XXV k.k.) oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.		

Podczas opracowywania raportu z monitoringu i oceny poziomu wdrożenia i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich warto ocenić:

- Co się udało?
- Dlaczego?
- W jaki sposób komunikuje się istotne kwestie w placówce?
- Jakie zmiany powinny zostać wprowadzone?
- Czy jakieś działania związane z przyjęciem standardów jest odbierane jako trudne lub personel niechętnie podchodzi do jego realizacji z innych powodów?